

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Fylke: Akershus

39

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Vestby

Emne: Transport av høy

Bygdelag: Gorder

Oppskr. av: Karl Postlund

Gard: Prestevind

(adresse): Vestby

G.nr. 101 Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

1.

SVAR

Her i bygden brukes samme måte med høyberging og høykjøring både på store og mindre gårder. Her brukes ikke slätt i utmarken og her heller ikke vart-krutt i mannsomme. Å bære inn høy brukes ikke her på små bruk. Her ikke iirene hest selv får her lånt-hest og vogn. Deengang da de fleste gårder her hadde husmenn er det sandsynlig at disse måtte bære inn høyet, da låven ikke var så store at der kunne kjøres inn med hest- og vogn eller høyslæ. Noen sikre opplysninger om dette har jeg dog ikke.

2. Høyet blir ikke stappet her. Det blir kjørt direkte inn i låven. Det allerbeste av høyet blir høstet. Transporten til husjen foregår med sleperive. Dette redskap har vært i bruk her i ca 40 år. Før den tid ble høyet kørt til husjen med gaffel. Da høyberging ikke er kjent blir det ikke mere å se på under punkt 2.

3. Det høy blir kjørt hjem på sommerfæle.

4. I hægoma brukes et hjulet vogn som
kalles hægvoغن. Hægvoغنene her på gården
er 3 mtr lange og 80 cm brede men ellers kan
nok størrelsen være noe forskjellig. Forstillingen
med de 2 forreste hjul er festet til bakvoغنen
på en jerntapp. Slik at bakvoغنen og lasset
kan løftes opp og av forstillingen. Dette kan
også ha praktisk betydning i bakket terren
hvis lasset skulle ville, så bli forstillingen
og besten stående uberørt. Lasset presses altså av.
Jeg er nå 70 år gammel, og i min ungdomsdage
altså for ca 60 år siden bruktes ofte ordet hæg-
sla^{om hægvoغن} av eldre folk. Det er derfor grunn til å
antag at den tid ikke ligger så sørlig langt til-
bake da allt hæg ble kjørt inn på sla. Disse
slane kalles brestoninger. Der var ikke jern-
støninger under disse og heller ikke hjul bak.
Jeg kan ikke huske og har heller ikke hørt at
det var regler for hvor en kunne kjøre med mei-
ttu eller med hjul. Heller ikke kan jeg
huske omtalt at det ble brukt forskjellige
vogner til hæg- eller kornkjøring. Men jeg
hensker at en var ytterst forsiktig når brød-
kornet (regea) skulle kjøres inn. Da ble det lagt
lakur i bunnen av vognen.

Et hæglass inneholder vel nå f. t.
250 a 300 kg. Vi legger gjerne lasset opp så
det bli loode foran. Noen regel for at det
siste lasset skulle være større eller mindre
enn de øvrige har jeg aldri hørt noe om.
Heller ikke har jeg hørt at det skulle ligge litt
høi igjen tilslutt.

Lasset bli festet med høgtaug.
En solid raje av bjørk med lenke og

brøt i begge ender til forsk i høivognens
grindu foran og bak.

Jeg har aldri hørt om at det har vært
brøtt mer enn en best for høivogn eller
høysla.

Da det ikke blir foregått utmarks-
slakten bli du ikke mer å kærseke for mig
til punkt 5 og 6.

NORSK ETNOLOGISK MUSEUM
adr. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

39